



چشم انداز اقتصادی افغانستان
د افغانستان اقتصادي ليد
AFGHANISTAN ECONOMIC OUTLOOK



د افغانستان د اقتصادي او حقوقي مطالعاتو موسسه
موسسه مطالعات اقتصادي و حقوقي افغانستان
Afghanistan Economic & Legal Studies Organization

AFGHANISTAN ECONOMIC OUTLOOK

FEBRUARY

28

2023

Advancing The Ideas for a Peaceful & Prosperous
Afghanistan
Research & publications department



/AELS01



/AELS02



/aelso



aelso_afghanistan



www.AELSO.org

فهرست مطالب

افزایش درآمد از صادرات زغال سنگ

۱

افزایش درآمد های گمرک های کشور

۲

حاکم دبی از فرآورده های افغانستان در یک نمایشگاه دیدن کرد

۳

تلاش ها برای از سرگیری پروژه های بانک جهانی در افغانستان

۴

چین به دومین شریک تجاری بزرگ افغانستان تبدیل می شود

۵

مسوولان: حمل و نقل از طریق خط آهن خواف-هرات به زودی آغاز می شود

۶

افتتاح یک فابریکه تولید آرد در ولایت هرات

۷

افغانستان با ازبیکستان قرارداد تازه در مورد خط آهن حیرتان امضا کرد

۸

انتقال اموال تجاری از طریق خط آهن حیرتان مزار شریف از سر گرفته شد

۹

مفاد 70 میلیون دالری دارایی های افغانستان در سوئیس

۱۰

پاکستان: ثبات در افغانستان برای اتصال ما با آسیای میانه ضروری است

۱۱

د مطالب فهرست

د ډبرو سکرو له صادراتو د عوایدو ډېرېدل ۱۲

د هېواد د گمرکونو د عوایدو زیاتوالی ۱۳

د دوبي حاکم په یوه نندارتون کې د افغانستان له تولیداتو لېدنه وکړه ۱۴

په افغانستان کې د نړیوال بانک پروژو د بیا پیلیدو لپاره د ماليې وزارت هڅې ۱۵

پاکستان: له منځني اسيا سره د نېلولو لپاره په افغانستان کې ثبات اړین دی ۱۶

چارواکي: په یوه میاشت کې د هرات-خواف د وسپني پتلی فعالیت پیلېږي ۱۷

سوېس کې د افغانستان د شتمنیو ۷۰ میلیون ډالري کټه ۱۸

د حیرتان-مزارشريف د وسپني پتلی له لارې د توکو د لېږد لړۍ بیا پیلېدل ۱۹

Table of CONTENTS

- 20** Ministry: 2.7M Tons of Coal Exported in Past 10 Months
-
- 21** Afghan Assets Made \$70 Million in Interest: Mehrabi
-
- 22** Khawaf-Herat Railway to Open in One Month
-
- 23** Efforts Continue to Resume World Bank Projects in Afghanistan': MoF
-
- 24** Pakistan Says Afghan Situation 'Poses Challenge' to Its Central Asia Trade
-
- 25** PM of UAE Visits Exhibit of Afghan Products in Dubai
-
- 26** Haritan-Mazar Railway Resumes After 10-Day Closure
-

افزایش درآمد از صادرات زغال سنگ

وزارت مالیه می گوید که درآمد از صادرات زغال سنگ به گونه کم پیشینه افزایش یافته است.

آمارهای این وزارت نشان می دهند که در ده ماه ۱۴۰۱، دو اعشاریه هفت میلیون تُن زغال سنگ از طریق گمرک ها به بیرون از کشور رفته که بیش از دوازده و نیم میلیارد افغانی محصول گمرکی بدست آمده است. وزارت مالیه در خبرنامه ای، گفت: «در ده ماه اول سال ۱۴۰۰ نزدیک به ۹۴۸ هزار تُن زغال سنگ از کشور صادر شده که از این درک، ۱ میلیارد و ۸۹۳ میلیون افغانی محصول گمرکی به دست آورده شده اما در ده ماه سال ۱۴۰۱ نزدیک به ۷۰۲ میلیون تُن زغال سنگ از طریق گمرکات کشور صادر شده که از این درک ۱۲ میلیارد و ۱۴۳ میلیون افغانی محصول گمرکی به دست آمده است.»

محمد رسول طوطاخیل، رییس اتحادیه صادرکنندگان زغال سنگ، گفت: «تقریباً ارقام را که وزارت مالیه نشر کرده است که حدود ۷۰۲ میلیون تُن زغال سنگ به بیرون صادر شده است این حقیقت است.» از سویی هم، شماری از دکانداران می گویند که بهای زغال سنگ در بازارها کاهش یافته است. نصرت الله، فروشنده، گفت: «قسمی که می بینیم امسال زمستان سردتر بود نرخ زغال و چوب بلندتر بود فعلاً آب و هوا گرم شده میره سابق بود قیمت زغال سنگ ۱۶ هزار و ۱۶ و نیم هزار اما فعلاً پایین تر شده به ۱۲ هزار و ۱۲ و نیم هزار رسیده.»

ندیم الحق، فروشنده دیگر، گفت: «قبلاً زغال سنگ تُن اش بود ۱۵ هزار و فعلاً دوازده هزار شده.» بر بنیاد آمارهای وزارت مالیه، در سال ۱۴۰۰ هجری خورشیدی، نزدیک به ۹۵۰ هزار تُن زغال سنگ به بیرون صادر شده است.



افزایش درآمد های گمرک های کشور

وزارت مالیه می گوید که در یازده ماه گذشته، یکصد میلیارد افغانی از گمرک های کشور درآمد گردآوری شده اند. سخنگوی وزارت مالیه می افزاید که نسبت به سال پار این درآمدها افزایش چشمگیری داشته است. احمد ولی حتمل، سخنگوی وزارت مالیه، گفت: «افزایش بی سابقه عواید در گمرکات نشان دهنده این است که کدرهای مسلکی و متحد در گمرکات کشور گماشته شده اند سطح فساد به صفر رسیده و شفافیت کامل در امور گمرکی ایجاد گردیده است.» در همین حال، اتاق تجارت و سرمایه گذاری، کاهش فساد و کاهش هزینه های گمرکی را علت افزایش این درآمدها می داند.

خانجان الکوزی، عضو هیأت مدیره اتاق تجارت و سرمایه گذاری، گفت: «زیادترین واردات ما از راه شمال از راه هرات هم میشه و از راه تورخم هم میشه و از راه چمن ترانزیت ما از کالا که از کراچی میاید از همی دو بندر میاید و از بندر

عباس که میاید به نیمروز و به هرات میانند و همچنان تمام مواد سوخت و مواد غذایی از شمال که ما می اوریم از راه حیرتان آینه و تورغندی میانند.» از سویی هم، شماری از بازرگانان از امارت اسلامی می خواهند که تسهیلات بیش تر در گذرگاه های کشور ایجاد کنند و تعرفه میوه تازه و سبزی را کاهش دهند.

امید حیدری، بازرگان، گفت: «از رهبری گمرکات و وزارت مالیه این خواهش را داریم که تعرفه های وارداتی میوه و سبزیجات افغانستان را

کاهش بدهند و تعرفه های میوه جات و سبزیجات را فصلی بسازند.» افغانستان بخش زیادی از درآمدهایش را از گمرک ها بدست می آورد و بیش ترین این درآمدها از گمرک تورخم، اسلام قلعه، حیرتان گردآوری می شوند.



حاکم دبی از فرآورده‌های افغانستان در یک نمایشگاه دیدن کرد

برخی از رسانه‌های امارات متحده عربی گزارش داده‌اند که فرآورده‌های افغانستان در نمایشگاهی که در شهر دبی برگزار شده، به نمایش گذاشته شده‌اند. بر بنیاد این رسانه‌ها، میوه خشک و زعفران افغانستان به نمایش گذاشته شده‌اند که حاکم دبی نیز از این فرآورده‌ها دیدن کرده است. اتاق زراعت و مالرداری، برگزاری چنین نمایشگاه‌ها را برای رشد فرآورده‌های داخلی افغانستان مهم می‌دانند.

میرویس حاجی‌زاده، معاون اتاق زراعت و مالرداری، گفت: «هر قدر که نمایشگاه بیشتر صورت بگیرد به همان اندازه ما بتوانیم کشورهای خارجی بخصوص کشورهای متحده امارات و کشورهای گرمسیر به تولید زراعت افغانستان بیشتر نیاز دارند. جلغوزه و زعفران ما از نام خوب برخوردار استند، این نمایشگاه که در امارات ایجاد شده است، این یک تولید خوب است بخصوص به زراعت ما.» از سویی هم، اتاق تجارت و سرمایه‌گذاری می‌گوید که یک نمایشگاه دیگر نیز تا چند روز آینده در امارات متحده عربی برگزار می‌شود؛ اما ممکن شماری از بازرگانان به علت مشکلات ویژه در آن شرکت کرده نتوانند.

به گفته اتاق تجارت و سرمایه‌گذاری، نبات های طبی، قالین، میوه خشک و سنگ‌های قیمتی مهم‌ترین اقلام صادراتی کشور را تشکیل می‌دهند که بیش‌تر در نمایشگاه‌ها به نمایش گذاشته می‌شوند.



تلاش‌ها برای از سرگیری پروژه‌های بانک جهانی در افغانستان



پس از اعلام کناره‌گیری دیوید مالپاس از ریاست بانک جهانی، وزارت مالیه می‌گوید که تلاش‌های این وزارت برای از سرگیری پروژه‌های بانک جهانی در افغانستان ادامه دارد. این وزارت می‌افزاید که بانک جهانی برنامه‌هایی را در بخش‌های صحت، کشاورزی، انکشاف دهات و دیگر بخش‌ها در افغانستان کمک می‌کند و این بانک کار شماری از این برنامه‌ها را آغاز کرده است. احمد ولی حقمل، سخنگوی وزارت مالیه، گفت: «بعضی پروژه‌های هست که کارش از ۹۰ تا ۹۵ درصد تکمیل شده همگی آن‌ها متوقف شده است. از روزی که امارت اسلامی آمده وزارت مالیه مخصوصاً معینیت پالیسی ما کوشش می‌کند و با تمامی دونه‌ها در تماس است تا آن‌ها "بانک جهانی" را راضی کند تا بیایند و در قدم اول پروژه‌های نیمه کاره خود را شروع کنند.»

عبدالرحمن حبیب، سخنگوی وزارت اقتصاد، گفت: «از طریق حمایت مالی برنامه‌های انکشافی تمرکزشان را به سکتورهای اشتغال زایی و تولیدی نمایند. برای بهبود وضعیت اقتصادی هم‌وطنان عزیزمان مؤثریت بیش‌تر خواهد داشت.» با این حال، برخی از آگاهان مسایل اقتصادی، کمک‌های بانک جهانی را در افغانستان در ۲۰ سال گذشته مهم می‌خوانند و می‌گویند که تغییر در سطح رهبری این بانک، بر اهداف مالی امریکا تغییراتی را به میان نخواهد آورد. سید مسعود، آگاه مسایل اقتصادی، گفت: «بانک جهانی یکی از منبع‌های عظیم تمویل‌کننده بودجه‌ها و پروژه‌های کلان افغانستان بوده و در گذشته هم کمک‌های فوق‌العاده انجام داده و در کل دنیا چنین تأثیرات خود را دارد.» سیر قریشی، آگاه مسایل اقتصادی، گفت: «بانک جهانی مخصوصاً در بیست سال گذشته رول عمده را در اقتصاد افغانستان بازی کرده است. و از وقتی که آقای دیوید پاسوال رییس بانک جهانی کار خود را آغاز کرد، در بعضی از پروژه‌های افغانستان هم تصمیم مهمی را گرفته که مؤثریت آن بالای اقتصاد افغانستان مهم بوده است.»

جانن پلن وزیر خزانه داری ایالات متحده امریکا از خدمات چهار ساله آقای مالپاس در بانک جهانی ستایش کرده و گفته است که جهان از پشتیبانی قوی و کار حیات‌ی او برای کمک به مردم افغانستان و کشورهای کم درآمد سود برده است. دیوید مالپاس رییس بانک جهانی یک سال پیش از پایان دوره ریاستش اعلام کرده که کناره‌گیری می‌کند. آقای مالپاس که ۶۶ ساله است، در سال ۲۰۱۹ میلادی در دوره ریاست جمهوری دونالد ترامپ به ریاست بانک جهانی منصوب شده بود.

چین به دومین شریک تجاری بزرگ افغانستان تبدیل می‌شود

در حالی که روابط تجاری افغانستان و چین به سرعت در حال توسعه است، گزارش راه ابریشم نشان می‌دهد چین ممکن است در سال جاری میلادی به دومین شریک تجاری بزرگ افغانستان تبدیل شود. همزمان با گسترش روابط اقتصادی چین و افغانستان و تقویت احتمال پیوستن این کشور به ابتکار «کمربند و جاده» چین، «راه ابریشم» در گزارشی اعلام کرد چین ممکن است در سال ۲۰۲۳ میلادی پس از پاکستان به دومین شریک تجاری افغانستان تبدیل شود. گزارش جاده ابریشم اطلاعات جهانی و منطقه‌ای را برای کمک و نظارت بر پیشرفت‌های زیرساختی، جیوپلیتیکی (جغرافیای سیاسی) و ساختاری به همراه فرصت‌های سرمایه‌گذاری خارجی در طول ابتکار کمربند و جاده چین فراهم می‌کند. بر اساس اطلاعات گمرکی چین، در دسامبر سال ۲۰۲۲ چین به ارزش ۹,۰۹ میلیون دالر از افغانستان اموال وارد کرده و ۵۹ میلیون دالر نیز از این کشور وارد کرده است که در نتیجه تعادل تجاری مثبت برای چین ۴۹,۹ میلیون دالر بود.

اگر این ارقام به عنوان میانگین ۲۰۲۳ پیش‌بینی شود، این امر منجر به رقم تجاری دو جانبه ۸۱۶ میلیون دالر خواهد شد. پاکستان که در حال حاضر بزرگترین شریک تجاری افغانستان است، در سال ۲۰۲۲ به تجارت دو جانبه ۱,۵۱۳ میلیارد دالر دست یافت. طبق اعلام وزارت تجارت هند، این کشور سال گذشته با افغانستان ۵۴۵ میلیون دالر تجارت دو جانبه داشته و از این نظر در جایگاه دوم قرار دارد. به گزارش رسانه هندی ای‌ان‌آی، طبق گزارش جاده ابریشم، بین دسامبر ۲۰۲۱ و دسامبر ۲۰۲۲، صادرات چین به افغانستان ۵۶,۴ درصد افزایش یافته است اما واردات اندکی کمتر از ۱ درصد کاهش یافته است. در دسامبر سال ۲۰۲۲ صادرات عمده از افغانستان به چین شامل خسته باب، پشم حیوانات، سنگ‌های نیمه قیمتی، میوه خشک و سبزیجات بود.

از طرف دیگر، صادرات عمده چین به افغانستان نیز در این زمان شامل الیاف مصنوعی، پارچه های نخی، تایر موتور، سایر پارچه‌های مصنوعی، نیمه رساناها و دیگر اموال بود.



مسوولان: حمل و نقل از طریق خط آهن خواف-هرات بهزودی آغاز می‌شود

بخت‌الرحمن شرافت، رییس اداره خط آهن، می‌گوید که روند انتقالات از طریق خط آهن هرات-خواف در ماه حمل سال پیش رو آغاز خواهد شد. آقای شرافت گفته است که کار بازسازی این خط آهن که ۶۲ کیلومتر طول دارد، جریان دارد. مسوولان این اداره قبلاً نیز از انکشاف خطوط آهن در نقاط مختلف کشور به هدف افزایش میزان واردات و صادرات کالاهای بازرگانی خبر داده بودند. در همین حال، آگاهان اقتصادی هم‌چنان بر جایگاه ویژه خطوط آهن در افغانستان تأکید کرده‌اند و می‌گویند که سرمایه‌گذاری در این زمینه در کاهش میزان بیکاری، افزایش صادرات، تولیدات و عواید داخلی کشور مهم است.

سید مسعود، استاد پوهنتون، گفت: «خط آهن فعلاً اولین وسیله انتقال کالاها و وسیله ترانسپورتی به‌منظور رسیدن کالاها از یکجا به جای دیگر است و خط آهن برای رشد اقتصادی مهم است.» از سویی هم، این اداره هم‌چنان از بازدید هیئت افغانستان و ایران از راه آهن خواف-هرات خبر داده است. خبرنامه این اداره افزوده است که ستیشن غوریان را به‌گونه رسمی به جانب ایران سپرده‌اند تا آنان دفاتر تخنیکی‌شان را فعال و نقص‌های تخنیکی باقی‌مانده این راه آهن را رفع کنند. بر بنیاد خبرنامه اداره خط آهن، هیئت ایرانی به‌گونه کتبی تعهد سپرده که پیش از ماه حمل اولین قطار کالاها به سوی افغانستان حرکت کند.



افتتاح یک فابریکه تولید آرد در ولایت هرات



وزارت صنعت و تجارت می گوید که یک فابریکه تولید آرد در ولایت هرات افتتاح و به بهره‌برداری سپرده شد.

نورالدین عزیزی، وزیر صنعت و تجارت با حضور هیئت همراه اش فابریکه تولید آرد (گندم کوبان هری) را در ولایت هرات افتتاح نمود.

به گفته این وزارت، عزیزی ضمن افتتاح این فابریکه از مالک آن جهت سرمایه‌گذاری سپاسگذاری نمود.

فابریکه تولید آرد "گندم کوبان هری" در فازاول پارک صنعتی ولایت هرات با هزینه یک میلیون و دو صدهزار دالر امریکایی اعمار گردیده است.

این فابریکه با ظرفیت تولید ۱۸۰ تن آرد در روز، برای بیشتر از ۷۰۰ نفر بصورت مستقیم و غیر مستقیم زمینه کار را مساعد نموده است.

افغانستان با ازبیکستان قرارداد تازه در مورد خط آهن حیرتان امضا کرد



یک هیئت امارت اسلامی که به منظور حل مشکلات موجود در انتقال کالاهای تجارتي از طریق خط آهن، به ازبیکستان سفر کرده بود، هنگام بازگشت به کشور می گوید که قرارداد تازه دو ساله را با جانب ازبیکستان به امضا رسانیده که بر بنیاد این قرارداد، مشکلات در انتقال کالاها از طریق خط آهن بوجود نخواهد آمد. این در حالی است که روند انتقال کالاهای تجارتي از طریق خط آهن حیرتان - مزار شریف پس از حدود ده روز توقف از سوی کشور ازبیکستان روز جمعه (۲۱ دلو) از سر گرفته شد.

عبدالله ابدالی، نماینده ریاست الوزرا، می گوید: «راه بسته بود و مردم با مشکلات زیادی روبه رو بودند، الحمدلله ما می بینیم که صد تا صد و پنجاه واگون روزانه وارد می شود و مشکل به گونه خوب حل شده است.» پیش از این، افغانستان قرارداد حفظ، مراقبت و انتقالات خط آهن حیرتان - مزار شریف را با یک شرکت قزاقستانی عقد کرده بود، حالا اما این قرارداد دوباره با یک شرکت ازبیکستانی با تخفیف ده درصدی به امضا رسیده است.

بخت الرحمن شرافت، رییس عمومی اداره خط آهن، گفت که ازبیکستانی ها نمی خواستند در عین زمان با قزاقستانی ها در بندر حیرتان یکجا کار کنند. آقای شرافت افزود: «ما فهمیدیم که آن ها بین خود مدیریت و هماهنگی کرده نمی توانند. ما مجبور شدیم که قرارداد را پس به ازبیکستان بدهیم. کشور ازبیکستان تخفیف هم داد.» از سویی هم، نماینده کشور ازبیکستان می گوید برای امتداد خط آهن الی پاکستان، افغانستان را حمایت خواهند کرد. جمشید بابہ قل، نماینده ازبیکستان گفت: «در نتیجه گفتگوهای ما با هیئت افغانستان، تفاهم کردیم که برای امتداد خط آهن تا پاکستان با حکومت افغانستان همکاری کنیم.» با این حال، رییس عمومی خط آهن گفته است که به دنبال حل مشکلات تاجران افغان در بنادر کشور اند و نشست هایی را با جانب ایران نیز به خاطر خط آهن خواف - هرات برگزار کرده اند.

انتقال اموال تجارتي از طريق خط آهن حيرتان مزار شريف از سر گرفته شد

از سويي هم کارشناسان اقتصادي اهميت راه آهن در فعاليت هاي اقتصادي و تجارتي در کشور را مهم مي دانند و اما تاکيد مي کنند که انسداد و تاخير در بهره برداري از اين مسيرها مي تواند تاثيرات منفي بر اقتصاد کشور داشته باشد.

تاج محمد تلاش، آگاه امور اقتصادي مي گويد: «خط آهن تاثير فوق العاده مثبت بر بازار نفتي افغانستان مي گذارد. از يك طرف کشور روسيه بازار پيدا مي کند و از سوي ديگر نياز هاي افغانستان برآورده مي شود. علاوه بر اين، مي توانيم قيمت ها را در سطح خيلي پايين تنظيم کنيم تا اينکه هر افغان بتواند از قيمت مناسب استفاده خوب کند.»

خط آهن حيرتان - مزار شريف به طول ۷۵ كيلومتر است که در سال ۲۰۱۰ با هزينه ۱۲۰ ميليون دالر ساخته شد. پس از رويکار آمدن امارت اسلامي در کشور، قرارداد نگهداري و نظارت بر راه آهن حيرتان - مزار شريف با يك شرکت ازبکستاني در دسمبر ۲۰۲۲ لغو شد و در عوض، قرارداد با يك شرکت قزاقستاني منعقد گرديد.

پس از حدود يك هفته توقف در انتقال کالاهای تجارتي از طريق خط آهن حيرتان - مزارشريف، اداره خط آهن افغانستان مي گويد که اين روند روز جمعه (۲۱ دلو) از سر گرفته شد.

مسئولان اداره خط آهن مي افزايند که ۵۰ واگون اموال تجارتي از طريق اين خط به بندر حيرتان رسيد. به گفته سخنگوي اداره خط آهن، مقام هاي ازبکستاني در ديدار با هيئت اعزامي امارت اسلامي توافق کرده اند که مديريت خط آهن حيرتان - مزارشريف را به جانب افغانستان بسپارند. سميع دراني، سخنگوي اداره خط آهن افغانستان مي گويد: «توافق صورت گرفت که مديريت خط آهن حيرتان - مزار شريف به جانب افغانستان سپرده شود. يك کميته تخنيكي متشکل از دو طرف براي تهيه مسوده يك قرارداد يا تفاهمنامه ايجاد شده است.»

در همين حال سکتور خصوصي از انتقال مجدد کالاهای تجارتي از طريق خط آهن حيرتان - مزارشريف استقبال مي کنند و از مسئولان اداره خط آهن مي خواهند که براي فعال نگهداشتن راه آهن با کشورهای همسايه و منطقه تلاش بيشتر نمايند.

عبدالنصير رشتيا، عضو سکتور خصوصي مي گويد: «استفاده از خط آهن مي تواند تجارت و کاروبار را رونق دهد و نسبت به ترانسپورت جاده اي خيلي ارزان تر تمام مي شود.»



مفاد ۷ میلیون دالری دارایی‌های افغانستان در سوئیس

در همین حال، شماری از آگاهان مسایل اقتصادی به این باور استند که باید از مفاد ذخایر ارزی کشور در ثبات ارزش افغانی در برابر اسعار خارجی و پرداخت بدهی‌های بین‌المللی استفاده شود. میر شکیب میر، آگاه مسایل اقتصادی، به طلوع نیوز گفت: «اساساً ذخایر ارزی و منفعت که از آن بدست می‌آید روی تطبیق موثر سیاست پولی و مدیریت نرخ مبادله و همچنان تمویل کسر تادیبات و پرداخت بدهی‌های بین‌المللی یک کشور استفاده می‌شود.»

سید مسعود، آگاه مسایل اقتصادی، می‌گوید: «این پول‌ها به صورت غیر مستقیم به دولت افغانستان می‌رسد به حاکمیت افغانستان و یکی از هدف‌ها هم همین است که عبارت از مساله کمک‌های انسانی، کمک‌های بشردوستانه و تایده ... حاکمیت افغانستان به کشورهای خارجی به خصوص کشورهای همسایه صورت گرفته است.» از سویی هم، وزارت اقتصاد به این باور است که برای توسعه اقتصاد کشور نیاز است تا دارایی‌های افغانستان در دست‌رس بانک مرکزی کشور قرار گیرد. عبداللطیف نظری، معین مسلکی وزارت اقتصاد، گفت: «منجمد ماندن دارایی‌های افغانستان در بانک‌های خارجی زیان‌های مختلف بر رشد و توسعه اقتصادی افغانستان وارد کرده. تقاضای ما این است که اصل این پول و مفاد این پول در اختیار امارت اسلامی قرار بگیرد.» صندوق امانی افغانستان در ۱۴ سپتمبر سال ۲۰۲۲ میلادی ایجاد شد و هدف از ایجاد این صندوق، نگهداری از سه اعشاریه پنج میلیارد دالر ذخایر ارزی افغانستان گفته شده است.

یک عضو صندوق امانی افغانستان می‌گوید که مفاد دارایی‌های افغانستان تا پایان ماه جنوری ۲۰۲۳ میلادی به هفتاد میلیون دالر رسیده است. شاه محمد محرابی می‌افزاید که مفاد صندوق امانی افغانستان در سوئیس نیز مشمول این مفاد است و نباید از این پول‌ها برای پرداخت مصرف برق یا قراردادهای پیشین استفاده شود. بر بنیاد گفته‌های آقای محرابی، در دومین نشست اعضای این صندوق درباره حفظ و نگهداری ذخایر ارزی افغانستان، تعیین رییس اجرایی این صندوق و کمیته مشاوران افغان گفت‌وگو شده است. شاه محمد محرابی به طلوع نیوز گفت: «در این نشست، هیات تصمیم‌های قاطعانه را برای افزایش بخش عملیاتی صندوق وجهی و تمرکز بر حفظ و نگهداری ذخایر ارزی افغانستان به نمایندگی از افغانستان گرفت. هیات توافق کرد که برای مصارف عملیاتی صندوق وجهی افغانستان بودجه اضافی را پیدا کند و در عین زمان، تصمیم گرفته شد تا یک مقدار خاص از این صندوق و درآمد سالانه را برای مصرف ضروری عملیاتی اختصاص دهد.»

شاه محمد محرابی درباره مفاد دارایی‌های کشور گفت: «سه اعشاریه پنج میلیارد همراه با ۳۶ میلیون دالر سود آن به بانک تسویه بین‌المللی انتقال یافت و تا پایان ماه جنوری ۳۴ میلیون دالر دیگر سود داشته است.»



پاکستان: ثبات در افغانستان برای اتصال ما با آسیای میانه ضروری است

دولت پاکستان یکبار دیگر از آنچه که تاثیرگذاری وضعیت جاری در افغانستان بر روی روابط اقتصادی پاکستان با این کشور و دیگر کشورهای آسیای میانه خواند ابراز نگرانی کرده است.

دولت پاکستان می گوید اوضاع کنونی افغانستان، و مسایل دیگر به شمول هراس افگنی، چالش های را در روابط بازرگانی این کشور با افغانستان به میان آورده است. وزیر دولت در امور خارجه پاکستان، که در یک نشست سخن می گفت، جایگاه افغانستان را در وصل کردن پاکستان با کشور های آسیای میانه مهم می خواند.

در همین حال اتاق تجارت و سرمایه گذاری افغانستان می گوید که برای افزایش تجارت کشورهای آسیای میانه با جنوب آسیای نیاز است تا یک دهلیز اقتصادی ایجاد شود. وزیر دولت در امور خارجه پاکستان در یک نشست بین المللی تحت نام «مرزهای استراتژیک پاکستان» گفته است که وضعیت کنونی افغانستان تجارت کشورش را با آسیای میانه با مشکل روبرو می سازد. این مقام وزارت خارجه پاکستان می گوید که افغانستان در گسترش تجارت پاکستان با کشورهای آسیای مرکزی تاثیر مثبت دارد. حنا ربانی کهر، وزیر دولت در امور خارجه پاکستان گفت: «افغانستان فرصت های بسیار زیاد را برای تحقق چشم انداز اقتصادی پاکستان برای تبدیل شدن به یک مرکز تجاری و انرژی، و ادغام مناطق (آسیایی) جنوبی، مرکزی و شرقی، فراهم می کند. اما وضعیت کنونی سیاسی، یکجا با تهدیدهای هراس افگنی چالش را برای کشورهای اطراف این منطقه، ایجاد کرده است.» در همین حال اتاق تجارت و سرمایه گذاری می گوید که افغانستان در وصل کردن جنوب آسیا با آسیای میانه نقش مهم دارد و امارت اسلامی می کوشد تا یک دهلیز اقتصادی منطقه بی ایجاد شود.



افغانستان به عنوان یکی از مرکزی ترین کشورهای آسیا همیشه به عنوان چهارراه اقتصادی منطقه مطرح بوده است. تصور غالب این است که وضعیت نابسامان امنیتی در چند دهه گذشته به این کشور اجازه این را نداده تا از ظرفیت های کلان اقتصادی خود بهره ببرد.

این امیدواری وجود دارد که با تامین شدن صلح و ثبات دایمی در افغانستان و رفع شدن چالشهای امنیتی، زمینه برای سرمایه گذاری های کلان خارجی در افغانستان میسر شود.

د ډبرو سکرو له صادراتو د عوایدو ډېرېدل

د مالي وزارت شمېرې ښيي چې په تېرو لسو میاشتو کې 2,7 میلیونه ټنه د ډبرو سکاره بهر ته صادر شوي دي. د دې وزارت د شمېرو پر بنسټ، د ډبرو سکرو له صادراتو څه باندې 12 میلیارده افغانۍ عواید تر لاسه شوي چې د تېر کال پرتله د پام وړ زیاتوالی ښيي.

په دې اړه د مالي وزارت د خبریاني په یوې برخه کې راغلي: «د 1400 کال په لومړیو 10 میاشتو کې له هېواده څخه شاوخوا 948 زره ټنه د ډبرو سکاره صاد شوي وه، چې له دې درکه نږدې 1 میلیارده او 893 میلیونه افغانۍ گمرکي محصول ترلاسه شوی، خو د 1401 کال په لومړیو لسو میاشتو کې نږدې 2,7 میلیونه ټنه د ډبرو سکاره صادر شوي دي چې له دې لارې 12 میلیارده او 143 میلیونه افغانۍ گمرکي محصول اخیستل شوی.» د ډبرو سکرو د صادرونکو ټولني رييس محمد رسول توتاخېل وايي: «تقریباً له افغانستانه هغه ارقام چې وزارت ماليې نشر کړي، چې په حدود د 2,7 میلیونه ټنو د ډبرو سکاره مور له افغانستانه صادر کړي، دا یو حقیقت دی، مور فکر کاوه چې دا به نه وي، خو چې دقیق ارقام مو راواخیستل، نو دا تقریباً یو حقیقت دی او دا اکثریت پاکستان هېواد ته تللي دي.» بل خوا، په پلازمېنه کې د ډبرو د سکرو پلورونکي وايي، په هېواد کې د ډبرو د سکرو بیه ټیټه شوې ده.

د ډبرو د سکرو پلورونکي نصرت الله وايي: «لکه څنګه چې وینو، سړ کال ژمی ډېر سوړ و او د ډبرو سکرو او لرګیو بیه لوړه وه، اوس هوا توده شوې، مخکې د ډبرو سکرو بیه 16 تر 16 نیم زره وه، خو اوس 12 او 12 نیم زرو ته راښکته شوې ده.»

د ډبرو د سکرو پلورونکي نديم الحق زیاتوي: «مخکې یو تن زغال په 15 زره و، اوس دولس زره دي.» د مالي وزارت د شمېرو له مخې، په 1400 لمریز کال کې نږدې 950 زره ټنه د ډبرو سکاره بهر ته صادر شوي دي.



د هېواد د گمرکونو د عوایدو زیاتوالی



د مالیې وزارت وايي چې په تېرو 11 میاشتو کې، د هېواد له گمرکونو 100 میلیارده افغانۍ عواید راټول کړل شوي دي. د مالیې وزارت ویاند احمد ولي حقمیل وویل: «په گمرکونو کې په بې مخینې توگه د عوایدو زیاتوالی د دې بنسټونکی دی، چې د هېواد په گمرکونو کې مسکلي او ژمن کدرونه گومارل شوي دي، د فساد کچه صفر ته رسېدلې او په گمرکي چارو کې بشپړه رنټیا رامنځته شوې ده.»

ورته مهال، د سوداگری او پانگونې خونه، د فساد کموالی او د گمرکي لگښتونو کموالی د دغو عوایدو د زیاتوالي لامل بولي. د سوداگری او پانگونې خونې د مدیره پلاوي غړی خانجان الکوزی وايي: «زموږ ډېری واردات د شمال له لارې، د هرات له لارې هم کېږي. او د تورخم له لارې هم کېږي، او د چمن له لارې زموږ ترانزیت، هغه توکي چې له کراچي راځي له همدغو دوو بندرونو راځي او له عباس بندره توکي نیمروز او هرات ته راځي او همدارنگه د سون ټول توکي او خوراکي توکي چې موږ یې له شماله راوړو، د حیرتان، اقیېې او تورغندی له لارې راځي.»

بل خوا، یو شمېر سوداگر له اسلامي امارته غواړي چې د هېواد په بندرونو کې اسانتیاوې ډېرې کړي او د تازه مېوې او سبزیجاتو تعرفه کمه کړي. سوداگر زلمی عظیمي څرگندوي: «موږ له اسلامي امارته دا غوښتنه لرو چې زموږ سوداگریزې اړیکې چې له کاونډیو هېوادونو سره یې لرو، وده ورکړي چې زموږ عواید نور هم زیات شي.» بل سوداگر امید حیدري هم وايي: «د گمرکونو او مالیې وزارت له مشرتابه دا هیله لرو چې د افغانستان د وارداتي مېوو او سبزیو تعرفې کمې کړي او د مېوو او سبزیو تعرفې موسسي کړي.» افغانستان د خپلو عوایدو ډېره برخه له گمرکونو ترلاسه کوي او تر ټولو زیات دغه عواید د تورخم، اسلام کلا او حیرتان له بندرونو راټولېږي.

د دوبي حاکم په يوه نندارتون کې د افغانستان له توليداتو لېدنه وکړه

د دوبي حاکم په متحده عربي اماراتو کې له يوه نندارتونه چې د افغانستان توليدات په کې نندارې ته ايښودل شوي وو، لېدنه وکړه. د متحده عربي اماراتو رسني راپور ورکوي چې په دې نندارتون کې د افغانستان وچه مېوه او زعفران نندارې ته کېښودل شوي. ورته مهال، د کرنې او مالدارۍ خونې مسوولين وايي، له هېواده بهر د نندارتونونو جوړېدل د کورنيو توليداتو د ودې لپاره زمينه برابروي شي.

د کرنې او مالدارۍ خونې مرستيال ميرويس حاجي زاده وايي: «هر څومره ژر چې نندارتونونه ډېر وي او مور وکولای شو په بهرنيو په تېره د متحده عربي اماراتو په نندارتونونو کې گډون وکړو او گرم سپره هېوادونه تر ډېره بريده د افغانستان توليداتو ته اړتيا لري، زموږ جلفوزي او زعفران ښه نوم لري، په اماراتو کې چې کوم نندارتون جوړ شوی، دا د توليداتو لپاره ډېر ښه بازار دی.» له بل لوري د سوداگرۍ او پانگونې خونې وايي، تر راتلونکو څو ورځو به په متحده عربي اماراتو کې يو بلل نندارتون هم پرانېستل شي؛ خو په وينا يې يو شمېر افغان سوداگر به د ويزې د نه لرلو له امله پکې گډون ونه کړای شي.

د سوداگرۍ او پانگونې خونې د مديره پلاوی غړی خانجان الکوزی وايي: «زموږ ستونزه په تېره له دوبي سره دا ده چې دوی ويزه نه ورکوي او ويزې ډېرې سختې شوي او هغه کسان چې هلته اقامه لري، هغوی گډون کولای شي، په چين کې چې هم نندارتونونه جوړ شي، مور په کې گډون نه شو کولای، دا زموږ يوه تر ټولو جدي ستونزه ده.» د سوداگرۍ او پانگونې خونې په باور طبي بوټي، غالی، وچې ميوې او گران بيه ډېرې د افغانستان مهم صادراتي توکي دي او په وينا يې په ډېريو نندارتونونو کې همدا توليدات نندارې ته ايښودل کېږي



په افغانستان کې د نړيوال بانک پروژو د بيا پيليدو لپاره د ماليې وزارت هڅې

د نړيوال بانک له رياسته د ډېوېډ مالپاس د گوښه کېدو له اعلان وروسته، د سرپرست حکومت د ماليې وزارت وايي، د ياد وزارت له خوا په افغانستان کې د نړيوال بانک پروژو د چارو د بيا پيلېدو لپاره هڅې دوام لري. ماليې وزارت زياتوي، نړيوال بانک په افغانستان کې د روغتيا، کرنې، کليو د پراختيا او نورو برخو کې مرسته کوي او دې برخو کې يې د ځينو پروگرامونو کار پيل کړی دی.

د دې وزارت وياند احمد ولي حقميل وايي: «ځينې پروژې شته چې چارې يې 90 تر 95 سلنې بشپړې شوي. له کومې ورځې چې اسلامي امارت راغلی، ماليې وزارت په تېره د پاليسي معينيت هڅه کوي او له ټولو مالي ملاتړ کوونکو سره په اړيکه کې دی، څو هغوی (نړيوال بانک) دې ته راضي کړي چې په لومړي کام کې خپلې نيمگړې پروژې پيل کړي.» له دې سره سم، د اقتصادي چارو ځينې شنونکي له تېرو شلو کلونو راهيسې له افغانستان سره د نړيوال بانک مرستې مهې بولي او وايي، د دغه بانک په رهبرۍ کې بدلون به د امريکا پر مالي موخې څه اغيزې و نه کړي.

د اقتصادي چارو کارپوه سيد مسعود وايي: «نړيوال بانک د افغانستان د پروژو يو له سترو تمويل کوونکو څخه و او پخوا يې هم ډېر ستر کارونه کړي او په ټوله نړۍ کې خپلې اغېزې لري.» د اقتصادي چارو يو بل کارپوه سير قريشي وايي: «نړيوال بانک په تېرو شلو کلونو کې د افغانستان په اقتصاد کې ستر رول ادا کړی.» د امريکا د ماليې وزير په نړيوال بانک کې د ښاغلي مالپاس څلور کلن ماموريت ستايلی او ويلی يې دي چې هغه د خپل ماموريت پر مهال د افغانستان په کېدون کم عايد لرونکو هېوادونو ته ډېر مهم کارونه کړي. د نړيوال بانک رييس ډېوېډ مالپاس د خپل دوره يي رياست له بشپړېدو يو کال مخکې استعفا ورکړې ده. 66 کلن مالپاس په 2019 کال کې د ډانلډ ټرمپ د ولسمشرۍ د دورې پر مهال د نړيوال بانک د رئيس په توگه گومارل شوی وو.



پاکستان: له منځنۍ اسیا سره د نېلولو لپاره په افغانستان کې ثبات اړین دی

د پاکستان په بهرنیو چارو کې د دولت وزیر وایي، افغانستان د منځنۍ اسیا له هېوادونو سره د پاکستان په نېلولو کې مهم دی. نوموړې چې یوې ناستې ته خبرې کولې وویل، د افغانستان اوسني وضعیت او د ترهگرۍ په کېدون نورو مسایلو له دغه هېواد سره د پاکستان سوداګریزې اړیکې له ستونزو سره مخ کړي.

د پاکستان په بهرنیو چارو کې د دولت وزیرې د پاکستان د سټراټیژیکو پولو تر سرلیک لاندې په یوې نړۍ والې غونډه کې ويلي، په افغانستان کې اوسني وضعیت له منځنۍ اسیا سره د اسلام اباد سوداګریز بهیر ټکنی کړی دی.

د پاکستان په بهرنیو چارو کې د دولت وزیرې حنا رباني کر وایي: «افغانستان پر سوداګریز، انرژیکي، د سویلي، مرکزي او ختیځې اسیا د ادغام پر مرکز د پاکستان د بدلېدو په تړاو ډېر فرصتونه برابرولی شي؛ خو اوسني سیاسي وضعیت او ورسره د ترهگرۍ ګواښونه د سیمې په شاوخوا کې پرتو هېوادونو ته ستونزې جوړې کړې دي.» له دې سره سم، د سوداګرۍ او پانګونې خونه وایي، افغانستان له منځنۍ اسیا سره د سویلي اسیا د نېلېدو په برخه کې مهم نقش لري او په وینا یې اسلامي امارت هڅې کوي چې، یو سیمه ییز اقتصادي دهلیز رامنځ ته کړي. د سوداګرۍ او پانګونې خونې د مدیره پلاوی غړی خانجان الکوزی وایي: «د اسلامي امارت په راتګ سره، پالیسي یې همدا ده چې سویلي اسیا له مرکزي اسیا سره ونېلول شي چې لومړی دروازه یې پاکستان، افغانستان، ازبکستان، ترکمنستان او تاجکستان دي، په دې برخه کې تړونونه هم شوي.»

د افغانستان-پاکستان د ګډې سوداګرۍ خونې رییس نقیب الله ساپي وایي: «د دې ترڅنګ بعضې اقلام چې دي، هغه مور پاکستان ته یوسو؛ نو په بدل کې یې مال راوړو، په دې باندې منفي اغېزه نه لري، اما یو سلسله اقلام شته چې هغه مور پاکستان ته یوسو او په پاکستان کې په ګلدارو خرڅوو چې هغه یو څه اندازه منفي اغېزه لري.» له بل لوري د اقتصادي چارو څیښې شنونکي بیا وایي، د بهرنیو اسعارو پر وړاندې د پاکستانۍ ګلدارې د ارزښت راکمېدو له اسلام آباد سره د کابل پر سوداګریز بهیر منفي اغېز کړی دی.

د اقتصادي چارو کارپوه ادرخش حافظي وایي: «زموږ د هېواد صادرات تر ډېره بریده پاکستان ته دي. کله چې مور د پېر توان و نه لرو او پاکستان ته چې مور کوم ځانګړي صادرات لرو هغوی ته هم زیان رسېږي او څلورم دا چې د پاکستانۍ ګلدارو ارزښت کمېدل او زموږ خلک چې د پاکستانۍ ګلدارو نقدینکي لري، ارزښت یې ښکته کوي.»

د ویلو ده چې په روان هجري-لمریز کال کې افغانستان د څه باندې 1 میلیارډ ډالرو په ارزښت صادرات درلودل او له دې منځه د نږدې 744 میلیونه ډالرو په ارزښت صادرات یوازې پاکستان ته شوي دي.



چارواکي: په يوه مياشت کې د هرات-خواف د وسپني پټلۍ فعاليت پيلېږي

د افغانستان د وسپني پټلۍ اداره وايي، د افغانستان او ايران پلاوو سلا کړې چې تر يوې مياشتې پورې به د هرات-خواف د وسپني پټلۍ فعاليت پيل کړي. د يادې ادارې د معلوماتو له مخې، د دې پټلۍ د بيا رغونې او تخنيکي ستونزو د حل مسووليت د ايران د وسپني پټلۍ تخنيکي ډلې پر غاړه اخيستې دی. د دې ادارې وياند په وينا، د افغانستان د وسپني پټلۍ اداره د هرات-خواف د وسپني پټلۍ د فعاليت پيلېدو ته بشپړ چمتوالی لري.

عبدالسميع درانی په دې اړه وايي: «د دې پروژې د انتقال پيلېدو سره به نېغ په نېغه پنځه زره افغانانو ته د کار زمينه برابره شي. مور تمه لرو چې دا کار به تر وري مياشتې وشي. د يادونې ده چې د افغانستان د وسپني پټلۍ د اورگاډي لپاره بشپړ چمتوالی لري.» د افغانستان د وسپني پټلۍ اداره زياتوي، د هرات-خواف د وسپني پټلۍ د فعاليت له پيلېدو سره به له پنځه زره زياتو کسانو ته د کار زمينه برابره شي. بل خوا د اقتصادي چارو ځينې شنونکي وايي، د هرات-خواف د وسپني پټلۍ د هېواد د اقتصاد په غوړېدو کې مهم رول لري. د اقتصادي چارو شنونکي اذرخش حافظي وايي: «د افغانستان لپاره د وسپني پټلۍ چې په وچه کې گير هېواد دی او سويلي اسيا له مرکزي او ختيځه اسيا له لوبديځې سره نښلوي، ډېره مهمه ده او د لېږد-رالېږد ارزانه طريقه ده.»

د اقتصادي چارو شنونکي بصير تره کي وايي: «د خواف-هرات لار ښه لاسته راوړنه او مثبت گام دی، ځکه چې هم د صنعت کارانو لپاره ښه دی او هم د توکي ژر تر ژره رارسېږي.» د افغانستان د کانونو او صنايعو خونې مرستيال سخي احمد پيمان زياتوي: «يوه نوې لاره او په ترانزيتي لارو کې تنوع رامنځ ته کېږي او همداراز د توکو په لېږد-رالېږد کې وخت لنډېږي. مور هيله من يوو چې دغه لار پرانيستل شي.»

د وسپني پټلۍ ادارې د معلوماتو له مخې، دې ادارې د سټينډرډ ملي ادارې، د تېلو او گازو ملي ادارې او کرنې او ترانسپورت وزارتونو لپاره د توکو د ښکته کولو او بارولو او دغه راز د افغان پست ادارې د فعاليت لپاره ځايونه ځانگړي کړي او په راتلونکو ورځو کې به ټولې بندري ادارې په دې برخه کې فعاليت پيل کړي.



سویس کې د افغانستان د شتمنیو ۷۰ میلیون ډالري گټه

د افغانستان د اسعاري شتمنیو د صندوق یو غړی وايي چې د افغانستان د شتمنیو گټه د 2023 کال د جنورۍ میاشتې تر پایه 70 میلیون ډالرو ته رسېدلې ده. شاه محمد محرابي وايي، د دغه صندوق د غړو په دویمه غونډه کې د افغانستان د شتمنیو د ساتنې، د صندوق د اجرائیه رییس د ټاکنې او د افغان سلاکارانو د کمېټې د جوړولو په تړاو خبرې وشوې. شاه محمد محرابي طلوع نیوز ته وویل: «په دې غونډه کې پلاوي د وجهي صندوق د عملیاتي چارو د پراخولو او د افغانستان د شتمنیو د ساتنې په تړاو د افغان لوري په استازیتوب پرېکنده پرېکړې وکړې. پلاوي توافق وکړ چې، د افغانستان د وجهي صندوق د عملیاتي چارو د لگښتونو لپاره نوره بودیجه پیدا کړي او ورسره دا پرېکړه هم وشوه چې، له دغه صندوقه او همداراز له کلي عاید یوه اندازه پیسې د عملیاتي چارو لپاره ځانگړې شي.» نوموړی زیاتوي، د 2023 کال د جنورۍ تر وروستۍ پورې د افغانستان شتمنیو شاوخوا 70 میلیونه ډالره گټه کړې ده.

هغه زیاتوي: «3 اعشاریه 5 میلیارد ډالره له 36 میلیونه گټې سره د نړۍ وال تسوې بانک ته لېږدول شوي او د جنورۍ میاشتې تر وروستۍ پورې یې 34 میلیونه ډالره نوره گټه هم کړې ده.» له دې سره سم، د اقتصادي چارو ځینې شنونکي پر دې باور دي چې، د افغانستان له شتمنیو ترلاسه شوي گټه باید د بهرنیو اسعارو پر وړاندې د افغانیو د ارزښت د ثبات او همداراز د نړۍ والو پورونو د پرې کولو په برخو کې ولگول شي. د اقتصادي چارو شنونکي میر شکیب میر طلوع نیوز ته وویل: «اساساً اسعاري زېرمې او هغه گټه چې له هغې ترلاسه کېږي د پیسو د سیاست د اغېزمنتیا د تطبیق او د اسعارو د تبادلې د مدیریت او همدارنگه د تادیاتو د کسر د تمویل لپاره او د یوه هېواد د نړۍ والو پورونو د ورکړې لپاره استفاده کېږي.»

د اقتصادي چارو شنونکي سید مسعود هم څرگندوي: «دغه پیسې په غیر مستقیمه توگه د افغانستان دولت ته رسېږي د افغانستان حاکمیتاتو ته او یوه موخه یې همدا ده چې له انساني مرستو له مسلې څخه عبارت ده، بشرپاله مرستې او تادیې.... د افغانستان حاکمیت بهرنیو هېوادونو ته په ځانگړې توگه کاونډیو هېوادونو سره شوې دي.» اقتصاد وزارت بیا وايي چې، د افغانستان د شتمنیو په کنکال پاتې کېدو سره د

هېواد اقتصاد ته ډېر تاوان رسېدلی دی. د اقتصاد وزارت مسلکي مرستیال عبداللطیف نظري وايي: «په بهرنیو بانکونو کې د افغانستان د شتمنیو کنکال پاتې کېدل د افغانستان اقتصادي پراختیا او ودې ته بېلابېل زیانونه اړوي دي. زموږ غوښتنه دا ده چې د دغو پیسو اصل او گټه د اسلامي امارت په واک کې ورکړل شي.» د افغانستان د شتمنیو د ساتنې صندوق د 2022 کال د سپټمبر پر 14 مه جوړ شو او موخه یې هم د افغانستان له شتمنیو د 3 اعشاریه 5 میلیارد ډالرو ساتنه په گوته شوې ده.



د حیرتان-مزارشریف د وسپني پټلۍ له لارې د توکو د لېږد لړۍ بیا پیلېدل

له ازبکستاني چارواکو سره د افغان پلاوي له درې ورځنۍ ناستې وروسته د حیرتان-مزار شریف د وسپني پټلۍ هوکړه لیک وروستی او لاسلیک شو.

د دې ادارې ویاند عبدالسمیع درانی وايي، د حیرتان-مزارشریف د وسپني پټلۍ ادارې د مدیریت مسولیت افغان لوري ته لېږدول کېږي. له لس ورځني ځنډ وروسته د حیرتان-مزارشریف د وسپني پټلۍ له لارې د توکو د لېږد رالېږد بهیر پیل شو. د وسپني پټلۍ ادارې ویاند عبدالسمیع درانی وايي: «دغه پلاوي له ازبکستاني لوري سره تر مفصلو مذاکراتو وروسته په ټوله کې په دې موافقه وکړه چې د حیرتان-مزارشریف وسپني پټلۍ مدیریت به افغان لوري ته وړانته لېږي، په ټوله کې په دې باندې موافقه وشوه.»

بل خوا، د سوداګرۍ او پانګونې خونه وايي، چې د حیرتان- مزارشریف د وسپني پټلۍ د منځنۍ اسیا او سویلي اسیا ترمنځ د توکو په ترانزیت کې مهمه ونډه لري. د سوداګرۍ او پانګونې خونې تجارتي غړی خیرالدین مایل وايي: «د مرکزي او سویلي اسیا ترانزیت د حیرتان بندر یا د دې وسپني پټلۍ له لارې تر سره کېږي، له دې لارې مو کولای شو ووايو دا د دولت لپاره هم ښه عواید لري.» اخوا، یو شمېر سوداګر وايي، چې د حیرتان- مزارشریف د وسپني پټلۍ د منځنۍ اسیا له هېوادونو سره د افغانستان په راکړه ورکړه کې ګټوره ده.

سوداګر محبوب الله محمدي زیاتوي: «حکومت باید د هېواد وارداتي لارو ته لا ډېره پاملرنه ولري، څو له دې لارو د هېواد صادرات او واردات په هېواد کې د بېو د ټیټولو او د اقتصادي ښه دوران لپاره د سببې له هېوادونو سره ښې اړیکې ولرو.» له منځنۍ اسیا سره د افغانستان اتیا سلنه سوداګري د حیرتان د وسپني پټلۍ له لارې ترسره کېږي، چې له دې لارې تر ډېره خوراكي توکي او سون توکي افغانستان ته واردېږي.



Ministry: 2.7M Tons of Coal Exported in Past 10 Months

The ministry's information indicates that the export of coal earned more than 12.5 billion afghanis in customs revenue.

"In the first ten months of 1400 (the solar year), nearly 948,000 tons of coal were exported, from which 1 billion and 893 million Afghani were received as customs income, but in the first ten months of 1401, nearly 2.7 million tons of coal were exported through the customs of the country, from which 12 billion and 143 million Afghani were received as customs income," the Ministry of Finance said in a statement.

"The figures released by the Ministry of Finance, stating that nearly 2.7 million tons of coal are exported abroad, are accurate," said Mohammad Rasoul Tutakhail, head of the Coal Exporters' Union.

Meanwhile, several Kabul coal sellers said that the price of coal has dropped in the nation's markets.

"This year's winter was colder, and the cost of wood and coal increased. The weather is getting warmer right now. Previously, the price of coal was between 16,500 and 16,500 Afghani a ton, but it is currently between 12,000 and 12,500," said Nasratullah, a coal vendor.

"In the past, the price of coal was 15,000 a ton, but now it is 12,000," said Nadimulhaq, another coal seller.

According to statistics from the Ministry of Finance, over 950 thousand tons of coal were exported in 1400 (Solar year).



Afghan Assets Made \$70 Million in Interest: Mehrabi

Shah Mohammad Mehrabi, Central Bank supreme council member and board member of the Afghan Trust Fund in Switzerland, said that the \$3.5 billion fund--including \$36 million and \$34 million in interest--should be used for achieving monetary stability and reducing volatility in the Afghan currency exchange. “During the meeting, the board took decisive actions to further operationalize the Afghan fund with a focus on protecting and preserving its assets on behalf of the Afghan people. The board agreed to seek external funding to cover the Afghan fund's operational expenses. At the same time, they decided to allocate a specific portion of the fund's annual interest earning towards essential operational costs,” he said.

The Ministry of Economy, Abdul Latif Nazari, said that the freezing of the Afghan assets has affected the country's economy. “The freezing of the Afghan assets in foreign banks inflicts various types of impacts on the improvement and development of the Afghan economy. We demand that these assets and its interests be handed over to the Islamic Emirate,” he said.

Economists said that the interests of the Afghan assets should be used to stabilize the afghani currency and international debts.

“The assets and its interests are used for monetary stability and price management and also for the payment of international debts,” said Meer Shikib Meer, an economist.

“This money is going to help the government or rulers of Afghanistan indirectly. One of the goals is to help with the humanitarian issues and payment of expenses,” said Sayed Masoud, an economist.

The Afghan trust fund was established in September 14th of 2022 and is intended to preserve and manage the \$3.5 billion Afghan assets in Switzerland.



Khawaf-Herat Railway to Open in One Month

The Afghanistan Railway Authority (ARA) said that with the start of activity on the Khawaf-Herat Railway, work will be provided for nearly 5 thousand people.

(ARA) said that transportation of materials on this railway will start in one month.

According to the railway authority, the Iranian Railway Technical Group has taken responsibility for the reconstruction and elimination of the technical problems of this road.

“With the start of the activity on the Khawaf-Herat Railway, five thousand Afghans will find jobs and we hope that this work should begin in Hamal (a month away) and the ARA has prepared for the arrival of the rail,” said Abdulsami Durani, spokesmen for ARA.

Economists said that Khawaf-Herat has an important role in the country’s economic development.

“Khawaf-Herat railway will shorten the way for exports and imports, and create diversity in transit options,” said Sakhi Ahmad Payman, deputy of the Chamber of the Industry and Mines.

“It’s the cheapest way after sea transportation and has an important value for a country as landlocked as Afghanistan,” said Azrakhsh Hafizi, an economist.

“Khawaf-Herat is a good achievement and a positive step for traders,” said Basir Taraki, an economist.



Efforts Continue to Resume World Bank Projects in Afghanistan': MoF

The Islamic Emirate's Ministry of Finance said that efforts are being made to resume World Bank projects in Afghanistan following David Malpas, the president of the World Bank, announcing that he will leave his position in June.

The World Bank supports programs in Afghanistan in the areas of health, agriculture, rural development, and other sectors, the ministry said, adding that the bank has begun working on a number of these projects.

"There are some projects whose work has been

completed from 90 to 95 percent, and all of them have been suspended. The Ministry of Finance has been working with all the donors since the Islamic Emirate took office to convince the World Bank to come and begin its unfinished projects," said Ahmad Wali Haqmal, the ministry's spokesperson.

"They should focus on the production and employment sectors through financial support of development projects. The economic status of our people can be improved more effectively," said Abdul Rahman Habib, the Ministry of Economy's spokesperson.

Economists said that the World Bank's support for Afghanistan over the last 20 years has been crucial and that the bank's new leadership won't have an impact on America's financial goals.

"The World Bank is one of the major sources of funding for large-scale projects and budgets in Afghanistan, and it has previously provided remarkable assistance and such effects across the whole world," said Sayed Masoud, an economist.

"The World Bank has played a major role in Afghanistan's economy, notably during the past 20 years. Also, since David Malpas took over as World Bank president, he has made crucial decisions about various projects in Afghanistan that have been effective for the Afghan economy," said Seyar Qureshi, another economist.

US Treasury Secretary Janet Yellen praised Malpas' four years of service at the World Bank and said that the world has benefited from his strong support and vital work to help the people of Afghanistan and low-income countries.

David Malpas, who was nominated in 2019 for a five-year term by President Donald J. Trump, has overseen an organization that lends billions of dollars each year to poor countries grappling with health crises, hunger, conflict and a warming planet.



Pakistan Says Afghan Situation 'Poses Challenge' to Its Central Asia Trade



The Pakistan Minister of State for Foreign Affairs Hina Rabbani Khar said that the “political situation coupled with the threat of terrorism poses a challenge” to economic and trade relations of Pakistan with Central Asian nations.

Khar made the remarks at a one-day international conference on Pakistan's Strategic Frontiers via a video link, organised by the Institute of Strategic Studies, Islamabad (ISSI).

“Afghanistan offers immense opportunities in terms of realization of Pakistan’s vision to becoming a trade and energy connectivity hub and integration of South, Central, and Western Asia regions. However, the current political situation coupled with the threat of terrorism poses a challenge for the countries around the same region,” she said.

This comes as the Afghanistan Chamber of Commerce and Investment (ACCI) said that Afghanistan has an important role in terms connecting Central and South Asia.

“When the Islamic Emirate swept into power, the policy was to connect Central Asia with South Asia. The first gates are Pakistan and Afghanistan, and also Uzbekistan, Turkmenistan and Tajikistan. There have been contracts about this as well,” said Khanjan Alokozai, a member of the ACCI.

“We export some commodities as barter, so there is no negative impact, but there are some commodities which we export to Pakistan and we sell it with Pakistan rupees. Which has some negative impact,” said Naqibullah Sapai, head of the joint Chamber of Afghanistan-Pakistan.

This comes as some of the economists believe that the use of Pakistan rupees (Kaldar) in trade with Pakistan has impacted Afghan trade.

“Our exports are mainly to Pakistan. When they are unable to purchase the commodities, the certain exports that we export to Pakistan will be hampered. The loss of value of Kaldar (Pakistani rupees) affects the loss that our people made in Kaldar,” said Azeraksh Hafizi, an economist.

Afghanistan exported more than \$1 billion worth of commodities in 1401 (solar) year. Nearly \$744 million has been exported to Pakistan.

PM of UAE Visits Exhibit of Afghan Products in Dubai

Sheikh Mohammed bin Rashid Al Maktoum, the current Vice-President and Prime Minister of the United Arab Emirates, visited the Mira exhibit where Afghan products were displayed, WAM, an Emirati news outlet reported.

Launched over a decade ago, Mira represents independent farmers from across Afghanistan who grow organic fruits, nuts and saffron without the use of any harsh chemicals or preservatives, the report said.

The Afghanistan Chamber of Agriculture and Livestock said the foreign exhibitions are important to increase markets for Afghan products.

“The more the exhibitions are being held, particularly in UAE states and other warm climate countries, which need the Afghan agriculture products, the better it is. The Afghan pine nuts and saffron are famous,” said Mirwais Hajizada, deputy of the ACAL.

The Afghanistan Chamber of Commerce and Investment (ACCI) said that an exhibition is expected to be held in the UAE but the traders cannot attend due to lack of visas.

“The serious problems in our exhibition, particularly to Dubai, are due to visas. The visa issuance has been difficult. Those who are living there, they can participate. We ourselves cannot attend from Afghanistan,” said Khanjan Alokzai, a member of the ACCI.

According to the ACCI, the natural plants, carpets, dry fruits and precious stones are the main exports of Afghanistan and the exhibitions include mostly these products.



Haritan-Mazar Railway Resumes After 10-Day Closure

The transportation of commodities via the Haritan-Mazar e Sharif railway began on Friday after a 10-day closure.

After three-days of negotiations between the delegation of the Islamic Emirate, led by the acting head of the Afghanistan Railway Authority, and officials from Uzbekistan, an agreement was signed between the two sides that also laid out the reopening of the Haritan-Mazar e Sharif railway.

The ARA on Twitter said around 50 cars full of commercial goods have arrived in the country via the rail line.

A spokesman for the ARA, Abdul Sami Durani, said that the delegation that traveled to Uzbekistan agreed to prepare a draft of an agreement to hand over the responsibility for the management of the railway to Afghanistan.

“After detailed discussion, the two sides agreed to handover the responsibility for management of the Haritan-Mazar e Sharif railway to Afghanistan,” said Abdul Sami Durani, a spokesman for the ARA.

This comes as the Afghanistan Chamber of Commerce and Investment (ACCI) said that the Haritan-Mazar-e-Sharif railway plays an important role in the transit of commodities from South Asia to Central Asia.

“The transit between South and Central Asia is conducted via Haritan port which can also make a good income for Afghanistan,” said Khairudin Mayal, a member of the ACCI.

This comes as the traders say the railway of Haritan-Mazar-e-Sharif is essential for their commercial activities.

“Our government should further focus on the commercial paths, so that we can at least use these routes which can be effective in the reduction of prices and economic rotation as well as relations among the regional countries,” said Mabobullah Mohammadi, a trader.

80 percent of Afghanistan’s trade with Central Asia is conducted through this rail line



منابع ماهنامه

1 www.tolonews.com

2 <https://1sada.com>

3 www.bbc.co.uk/news

4 www.thebanker.com

5 www.dawa.com

6 www.bokhdinews.com

7 www.avapress.com

8 <https://ariananews.af>

9 <https://af.sputnknews.com.af>

چشم انداز اقتصادی افغانستان

صاحب امتیاز: موسسه مطالعات اقتصادی و حقوقی افغانستان (AELSO)

مدیر مسئول: محمد خالد رامزی

سر دبیر: عبدالقاهر بهشتی

ویراستاران: سارا فرجام و وحیدالله راشد

گزارشگر: محمد منصور قیومی

صفحه آرا: خواجه الهام رستمی

پذیرش مقاله‌ها: Publications@aelso.org

نشانی: 1001 ناحیه سوم، کابل، افغانستان



چشم انداز اقتصادی افغانستان
د افغانستان اقتصادی لید
AFGHANISTAN ECONOMIC OUTLOOK



د افغانستان د اقتصادی او حقوقی مطالعاتو موسسه
موسسه مطالعات اقتصادی و حقوقی افغانستان
Afghanistan Economic & Legal Studies Organization



چشم انداز اقتصادی افغانستان
د افغانستان اقتصادي ليد
AFGHANISTAN ECONOMIC OUTLOOK



د افغانستان د اقتصادي او حقوقي مطالعاتو موسسه
موسسه مطالعات اقتصادي و حقوقي افغانستان
Afghanistan Economic & Legal Studies Organization

AFGHANISTAN ECONOMIC OUTLOOK

FEBRUARY

28

2023



Advancing The Ideas for a Peaceful & Prosperous
Afghanistan
Research & publications department



/AELS01



/AELS02



/aelso



aelso_afghanistan



www.AELSO.org